

CONFLICTUL DIN SIRIA: MIZE ȘI CONSECINȚE ASUPRA PIEȚEI INTERNAȚIONALE A ȚIȚEIULUI

Mariana PAPTULICĂ¹

La sfârșitul lunii august 2013, prețurile internaționale ale țițeiului Brent au crescut la cel mai ridicat nivel din ultimele 17 luni (117,8 dolari/baril) deoarece o serie de state occidentale, în frunte cu SUA, au pregătit o lovitură militară împotriva Siriei, iar comercianții și analiștii și-au exprimat îngrijorarea în legătură cu stabilitatea în Orientul Mijlociu. Principala temere a fost generată de riscul ca intervenția occidentală în Siria să antreneze un conflict regional mai larg, având în vedere sprijinul pe care Iranul l-a furnizat constant regimului politic din Siria.

Atacul nu s-a materializat, pentru că SUA și Rusia au ajuns la un acord care prevede dezafectarea arsenalului de arme chimice din Siria; drept urmare, prețurile au scăzut, dar riscul apariției unor noi tulburări geopolitice și sociale se menține încă ridicat, astfel încât o reactivare a tensiunilor geopolitice în zona extinsă a Orientului Mijlociu și Africii de Nord este oricând posibilă, cu efectele perturbatoare aferente asupra pieței internaționale a petrolului.

Din aceste considerente ne-am propus să răspundem la câteva întrebări care ar elucida fondul problemei: 1) Care a fost miza reală a planului Statelor Unite de a interveni în Siria: preocuparea generată de armele chimice sau interesele geostrategice americane în Orientul Mijlociu? 2) De ce Siria contează pentru piața petrolului, având în vedere că aceasta nu este nici un producător important de petrol (așa cum a fost Libia) și nici un punct major de tranzit pentru exporturile de petrol și gaze naturale (așa cum este Egiptul)? 3) Ce consecințe ar fi avut o acțiune militară serioasă îndreptată împotriva Siriei și cui ar fi folosit un asemenea atac? 4) Posibila revenire a Iranului pe piața mondială a petrolului, în ipoteza ridicării embargoului internațional, va antrena declinul prețului țițeiului și în caz afirmativ, în ce cuantum?

KEY WORDS: Siria, Iran, riscuri geopolitice, conflict, prețul țițeiului, piața țițeiului
Clasificare JEL: K 33, K11, D7, Q 41,Q43,Q48

---

¹ Cercetator științific principal la Institutul de Economie Mondială, Academia Română, București, România, e-mail: m.papatulica@yahoo.com

În ultima săptămână a lunii august 2013, prețurile internaționale ale **țițeiului** Brent - de referință pentru comerțul petrolier european - au crescut, pe piața spot din Rotterdam, la un nivel record pentru ultimele 17 luni, respectiv, la 117,8 \$/baril. Cauza principală a acestei evoluții a constituit-o riscul, aproape iminent, al declanșării de către SUA și unii dintre aliații săi, a unui atac militar împotriva Siriei, ca sancțiune la adresa actualului regim politic din această țară, acuzat de utilizarea de arme chimice împotriva populației civile.

Creșterea a fost, însă, de scurtă durată, întrucât amenințarea unui atac militar asupra Siriei a fost îndepărtată, ca urmare a votului negativ al Congresului Statelor Unite, dar mai ales, ca efect al angajamentului Siriei de a permite un control internațional asupra arsenalului său de arme chimice. În consecință, prețurile au revenit, treptat, către valorile înregistrate înainte de “criza siriană”, atingând la data de 25 septembrie a.c., 108 \$/baril, pentru Brent și 103 \$/baril pentru WTI, țițeiul de referință din SUA.

Deși, spre deosebire de precedentele crize din Orientul Mijlociu², “criza” siriană nu a degenerat într-un conflict militar internațional și nu a produs efecte pertinente asupra pieței petroliere internaționale, analiștii consideră că **potențialul de risc al zonei rămâne, în continuare, ridicat, fiind posibilă, oricând, o reactivare a tensiunilor geopolitice în zonă, cu efecte perturbatoare asupra pieței internaționale a țițeiului.**

Din aceste considerente ne-am propus să răspundem la câteva întrebări care ar elucida fondul problemei și anume:

1) Care a fost miza reală a planului SUA de intervenție în Siria: îngrijorarea generată de armele chimice sau **interesele petroliere** și, într-un plan mai larg, **interesele geostrategice** ale SUA în zona extinsă a Orientului Mijlociu?

2) Care este rolul Siriei în această ecuație geopolitică, având în vedere faptul că Siria nu este un producător și un exportator important de țiței ?

3) Care ar fi fost efectele asupra pieței și prețurilor țițeiului, în cazul unui conflict militar în Siria, și post-criză?

---

² Războiul irano-irakian, din 1980, primul război din Golf, (invazia Irakului în Kuwait) din 1990, al doilea război din Golf, din 2003 (declanșat de o alianță condusă de SUA împotriva Irakului) și “revoluția” libiană (declanșată în februarie 2011).(n.a.)

4) Cum a fost percepută în mediile politice internaționale, recenta disponibilitate a Iranului de a negocia cu SUA problema sa nucleară, în schimbul ridicării sancțiunilor internaționale și care ar fi efectele revenirii acestuia pe piața internațională a petrolului?

x
x   x

Miza unei intervenții militare a SUA în Siria

Analiști de la publicația “The Guardian”(Marea Britanie), au apreciat că, “masacrele civililor din Siria au fost exploatare în vederea subminării concurenței geopolitice în dobândirea controlului asupra conductelor petroliere și de gaz din Orientul Mijlociu” (Nafeez, 2013). Aceștia au menționat faptul că, îngrijorarea SUA vis-a-vis de Siria a existat cu mult timp înainte de recentele atrocități și s-a manifestat în contextul unor operațiuni mai largi, care aveau drept țintă diminuarea influenței Iranului în Orientul Mijlociu.

Un raport din anul 2008, al unui centru de cercetare al armatei SUA, (RAND), citat de The Guardian menționa că „economii statelor industrializate vor continua să se bazeze foarte mult pe țiței, făcând astfel, din acesta, o resursă de importanță strategică” (US Army RAND Corporation, 2008). Cum cel mai mult petrol urma să fie produs în Orientul Mijlociu, orice intervenție a SUA pentru menținerea stabilității și bunelor relații cu statele din Orientul Mijlociu părea motivată.

Raportul sugera ca SUA să încerce să câștige capital politic din conflictul între facțiunile religioase (musulmane) šiite și sunnite, prin susținerea regimurilor tradiționaliste sunnite, ca o modalitate de restrângere a influenței Iranului. (Regimul politic actual din Siria este condus de o ramură šiită, susținută de Iran, hezbollahii libanezi și Irak, în prezent, condus de šiiti.)

Cu toate că documentul RAND nu a amintit nimic despre perspectiva unei „Primăveri arabe”, rezultă totuși faptul că, cu trei ani înainte de revoltele din 2011, oficialii din domeniul apărării din SUA erau conștienți de instabilitatea în creștere din regiune și îngrijorați de potențialele consecințe pentru stabilitatea și securitatea petrolieră din Zona Golfului.

Aceste preocupări strategice, motivate de teama extinderii influenței iraniene, au afectat Siria, în primul rând, din punctul de vedere al geopoliticii conductelor de petrol și gaze. În 2009, președintele Siriei a refuzat propunerea Qatarului, de a construi împreună o conductă de gaz de la zăcămintul North, (comun cu zăcămintul-gigant South Pars din Iran), via Arabia Saudită, Iordania, Siria și Turcia, cu scopul de a aproviziona piețele europene, în detrimentul Rusiei. Motivul a fost acela "de a proteja interesele aliatului său rus, care este principalul furnizor de gaze naturale al Europei".

În schimb, în 2010, Siria a negociat cu Iranul, un proiect de conductă alternativă, de 10 miliarde dolari, via Irak și Siria, care urma, de asemenea, să permită Iranului să furnizeze gaz pentru Europa din zăcămintul său, South Pars, comun cu Qatarul.

Ce rol joacă Siria pe piața mondială a petrolului?

Siria este o țară petrolieră, care produce, însă, o cantitate redusă de țiței și care, practic, nu joacă nici un rol real pe piața internațională a țițeiului. Siria nu a mai exportat nicio „picătură” de țiței, de la sfârșitul anului 2011, când au fost înăsprite sancțiunile internaționale împotriva sa, inclusiv asupra sectorului energiei.³

Înainte de sancțiuni, Siria producea 370.000 barili/zi (18,5 mil. tone/an) reprezentând aproximativ 0,4 % din oferta mondială și exporta puțin peste 150.000 de barili/zi (7,5 mil. tone/an), în principal în Europa. Cele mai mari companii petroliere occidentale care operau în Siria, înainte de sancțiuni, au fost „Royal Dutch Shell” și „Total”. Producția actuală a Siriei este estimată la 70.000 barili/zi (3,5 mil. tone/an), cantitate care este rafinată și consumată integral pe plan intern. Mai mult, Siria se confruntă cu un deficit de produse petroliere, fiind obligată să importe o parte din necesar, în special din Iran, aliatul său strategic.

---

³ Rațiunea instituirii acestor sancțiuni a fost una de natură umanitară, fiind generată de reprimarea violentă, începând din martie 2011, de către actualul regim politic, a unor revolte populare, care ulterior s-au transformat într-un război civil, și care pot fi considerate drept efectul propagat al mișcărilor democratice din lumea arabă, cunoscute sub numele de “primăvara arabă”. Bilanțul confruntărilor a fost, potrivit estimărilor ONU, de cel puțin 100.000 de morți. (Sursa: Ziarul Financiar, 29 august 2013, “Istoria conflictului din Siria, după doi ani și jumătate de război”)

Marea problemă, în cazul unui potențial conflict, o constituie faptul că Siria se situează în apropierea unei conducte petroliere magistrale, considerată relativ importantă pentru comerțul cu țiței la nivel mondial.⁴ Conducta Kirkuk(Irak) – Ceyhan (Turcia) este amplasată într-o zonă apropiată de granița de nord cu Siria. Această conductă este una dintre principalele căi prin care Irakul își exportă țițeiul, având o capacitate de până la 1,15 milioane barili/zi (57,5 mil. tone/an). Practic, prin această conductă, care se situează la numai 3 ore distanță de frontiera de uscat cu Siria,⁵ este transportată o cantitate echivalentă cu 1% din producția mondială de țiței.

De asemenea, o cotă-parte importantă din exportul de gaz natural al Irakului este dirijat prin același port turcesc Ceyhan. Relațiile dintre Siria și Turcia, țări odată aliante, s-au deteriorat după izbucnirea războiului civil din Siria.

Conducta nordică de gaz a Irakului trece, de asemenea, prin apropierea graniței cu Siria și, în 2013, a fost deja, ținta a 30 de sabotaje. Aceste atacuri au fost atribuite, în principal, conflictelor care au loc încă, în Irak, dar specialiștii nu exclud nici posibile intervenții ale Siriei.

Siria se situează, și în imediata apropiere a Strâmtoării Hormuz. Strâmtoarea se învecinează la nord cu Iranul, țară care are puternice legături politice cu regimul sirian actual. În cazul unui conflict în Siria, exista, de asemenea, riscul ca Iranul să blocheze accesul la strâmtoare, în semn de solidaritate cu Siria. Acest aspect este important, deoarece circa 20% din cantitatea de petrol tranzacționată pe plan mondial, tranzitează strâmtoarea menționată. Un conflict în strâmtoare poate cauza ample creșteri ale prețului petrolului pe piața mondială .

Impactul potențial asupra diferitelor categorii de țări

Mai mulți analiști petrolieri occidentali au avertizat asupra faptului că **o acțiune împotriva Siriei ar submina eforturile occidentale de a aduce Iranul la masa tratativelor, cu scopul instituirii controlului internațional asupra programului nuclear al acestuia**, după ce sancțiunile

---

⁴ Hargreaves, Steve, 2013, Why Syria matters to oil markets, CNN Money, 5 September 2013

⁵ Haley George, director al Centrului pentru Competitivitate Internațională a Industriei și profesor la Universitatea din New Haven

comerciale aplicate de UE, în ultimii 2 ani, au redus la jumătate, exporturile sale de petrol. Iranul furnizează încă, circa 700.000 barili/zi către piețele asiatice și Turcia. Olivier Jakob, director al firmei de consultanță, „Petromatrix”⁶ considera că, în cazul unui atac al SUA împotriva Siriei, progresele în rezolvarea problemei nucleare iraniene ar fi fost mult îngreunate.

De altfel, după ce Siria a acceptat ideea controlului internațional asupra armelor sale chimice, Iranul, care în faza escaladării conflictului sirian, amenința cu atacarea Israelului, a demonstrat o neașteptată disponibilitate de a coopera cu comunitatea internațională, în principal cu SUA, în direcția soluționării problemei sale nucleare, pentru a obține încetarea sancțiunilor internaționale. Iranul pare hotărât să rezolve această problemă în următoarele 3-6 luni, motivându-și determinarea de a acționa în acest sens, prin prisma efectului catastrofal al sancțiunilor asupra economiei și, mai ales, asupra sectorului său petrolier, în condițiile în care, exporturile de petrol și gaze asigură aproximativ jumătate din veniturile guvernului iranian și aproape 80 % din exporturile totale ale Iranului.

Gradul de securitate din Irak, în prezent al doilea mare producător din cadrul OPEC, s-ar fi deteriorat semnificativ, din cauza Siriei, în opinia analistei Helima Croft de la Barclays Bank. "Siria a accentuat faliile sectare din Irak, în condițiile unui guvern predominant šiit, perceput ca partizan al regimului Assad și al unor lideri suniți din opoziție ai Irakului, partizani ai rebelilor sirieni" (Croft, 2013). Potrivit aceleiași surse, „un război sirian ar avea, de asemenea, potențialul de a adânci și mai mult tensiunile dintre țările mari producătoare, cu populații šiite semnificative, cum ar fi Arabia Saudită și Kuweit" (Croft, 2013).

Situația geopolitică a fost complicată și de implicarea altor jucători majori, pe piața internațională a petrolului, în principal a **Rusiei**, sprijinitor al guvernului Assad și al Iranului. În opinia analistei Amrita Sen, de la „Oxford Institute for Energy Studies”, Siria s-ar fi aflat la un pas de un „război între puterile regionale: Iran, Rusia, Arabia Saudită , Kuweit”.

În cele din urmă, Rusia a reușit să ajungă la un acord istoric cu SUA în privința Siriei, fiind practic cea care și-a asumat responsabilitatea de a

---

⁶ Petromatrix este un reputat grup independent de cercetare, din Elveția, specializat în piețele petroliere.

convinge guvernul Siriei să accepte supravegherea internațională a instalațiilor în care vor fi distruse armele chimice.

China, cel mai mare importator mondial de țiței s-a opus unei intervenții în Siria, avertizând că aceasta ar afecta economia mondială și ar contribui la creșterea prețului petrolului. În fapt, ea își apără în principal interesele sale economice, amenințate de riscul unei majorări substanțiale a facturii petroliere.

Într-un raport special pentru investitori, *UBS AG*⁷ a menționat și principalele categorii de companii petroliere care puteau beneficia de pe urma crizei siriene.

Dintre acestea, fără îndoială, cele mai avantajate sunt companiile care desfășoară operațiuni de explorare și producție pe plan intern, respectiv, companiile petroliere independente americane care beneficiază și de cel mai puțin strict și mai confortabil reglementat mediu de afaceri petrolier din lume. Pe măsură ce prețul internațional al petrolului a crescut semnificativ, prețul petrolului produs pe plan intern a avut tendința de a se alinia la noile niveluri. Gradul mare de libertate în domeniul reglementării și capacitatea de a produce pe o scară tot mai mare, antrenează reducerea costului total de operare, iar aceasta se traduce în profituri mai mari.

Prin urmare, principalii beneficiari de pe urma crizelor din Orientul Mijlociu, sunt companiile în măsură să vândă produsul la un preț mai ridicat, cu cheltuieli mai mici, și pe o scară largă, fără riscuri, întrucât cea mai mare parte a producției lor de petrol provine din zone libere de conflict cum ar fi Statele Unite și Canada . Aceste companii sunt suficient de mari pentru a menține activități la scară mare în întreaga țară, dar nu sunt suficient de internaționalizate pentru a fi nevoite să absoarbă unele dintre cele mai dificile aspecte specifice unei companii petroliere internaționale. În timp ce companiile independente locale sunt libere să producă și să vândă la prețuri ridicate, companiile petroliere majore se pot confrunta cu situația de a-și lichida o parte din interesele lor în zonele tensionate.

---

⁷ Union des Banques Suisses, companie financiară multinațională cu sediul în Basel și Zürich, Elveția. Este cea mai mare bancă elvețiană.

Impactul potențial asupra prețurilor țițeiului

Mai mulți analiști occidentali au apreciat că, în cazul unui război în Orientul Mijlociu, chiar relativ localizat, prețul țițeiului ar fi putut urca la 150 \$/baril, sau chiar mai mult, scenariu valabil atât pentru țițeiul european, Brent, cât și pentru cel american, WTI. În mod explicit experții companiei „Société Générale”, au estimat că Brentul s-ar fi putut scumpi cu 28%, la 150 \$/baril, imediat după declanșarea unei eventuale operațiuni militare. Pe de altă parte, în condițiile unui atac de scurtă durată, prețul țițeiului nu ar fi urcat la mai mult de 120 \$/baril.

Un preț de 150 \$/baril, ar fi adus companiilor exportatoare de țiței din Rusia, câștiguri suplimentare de 70 miliarde \$, dar guvernul Rusiei s-a opus acestei intervenții.

Perspectivile prețului țițeiului post-criza siriană. Impactul revenirii Iranului pe piața țițeiului

---

Analiștii occidentali au subliniat gradul mare de incertitudine care caracterizează încă, piața țițeiului, în urma crizei din Siria și a menținerii instabilității geopolitice în Orientul Mijlociu și nordul Africii, fapt care îi face să fie rezervați în elaborarea de scenarii de prognoză.

Harry Tchilinguirian, șeful departamentului de strategii ale piețelor de mărfuri, din cadrul băncii „BNP Paribas SA” din Londra consideră că situația din Siria este departe de a fi rezolvată și că se poate vorbi doar despre amânarea unei inevitabile re-escaladări a tensiunilor, cu consecințele previzibile asupra pieței și prețurilor țițeiului.

Tom Kloza, un reputat analist petrolier din SUA, consideră că tensiunile din Orientul Mijlociu vor continua să aibă un impact asupra burselor de pe Wall Street și a prețurilor țițeiului, dar nu suficient pentru a provoca șocuri prețului petrolului în SUA. Kloza a precizat că dependența SUA de țițeiul din Orientul Mijlociu este sensibil mai redusă decât cea a Europei și decât cea proprie în urmă cu numai câțiva ani: Siria produce doar aproximativ 50-70.000 de barili/zi și, chiar înainte de „haos”, 4/5 din țițeiul produs a fost exportat în Europa, nu în SUA. SUA importă aproximativ 1,1 milioane de barili/zi de țiței din Arabia Saudită și aproximativ 750.000 barili/zi din Irak și

Kuweit. Dar, producția de țiței a SUA și a Canadei însumează în prezent, peste 10 milioane de barili/zi (500 milioane tone/an), la care se adaugă și un import masiv din Mexic și alte țări „prietene”, ceea ce face ca SUA să nu mai fie nici pe departe la fel de vulnerabile ca în 2003 (războiul din Irak) sau 1990 (războiul din Kuweit).

Unii **analisti ruși** consideră că dacă actualul regim din Siria se va prăbuși la fel de rapid ca cel din Irak, în anul 2003, petrolul se va ieftini. Acesta va fi un moment dificil pentru producătorii de țiței din Rusia, dar prielnic pentru cei interesați să cumpere acțiuni ale companiilor petroliere.

Aceeași situație se va înregistra **dacă sancțiunile occidentale asupra Iranului vor fi ridicate** și Iranul va reveni pe piața țițeiului. Reîntoarcerea Iranului ar putea provoca un „șoc pozitiv asupra ofertei” (Hussein, 2013), antrenând un declin al prețurilor cu 20 \$/baril, deși Arabia Saudită, producătorul de echilibru al OPEC, își va reduce probabil, producția proprie, pentru a atenua acest impact, la numai 10 \$/baril.

Iranul este un „gigant energetic adormit”, întrucât deține locul 4 în lume în privința rezervelor de țiței și locul al 2-lea în privința rezervelor de gaze naturale. Iranul pretinde că ar putea să revină rapid la producția de 4 mil. barili/zi (200 mil. tone/an) de dinainte de instituirea restricțiilor internaționale, dar specialiștii occidentali consideră că obiectivul este nerealist, din cauza deficitului acut de capital și a lipsei de acces la tehnologii moderne de extracție.

Iranul a fost al II-lea mare producător de țiței din cadrul OPEC și un important furnizor de țiței pentru Europa și Asia. De la un export de 2,2 mil. barili/zi, în urmă cu câțiva ani, acesta a ajuns la numai 700.000 barili/zi, în mai 2013. Conform evaluărilor „Bank of America Merrill Lynch’s”, Iranul a pierdut 4,1 miliarde \$ din cauza sancțiunilor, iar economia ar putea înregistra o contracție de 1,3% în acest an.

Prețurile țițeiului au crescut constant, în ultimii ani, ca urmare a dispariției de pe piață a țițeiului din Iran, Libia, Siria, fiind posibil ca situația să se inverseze, în condițiile în care unele focare geopolitice se vor calma.

Istoria a demonstrat că, ridicarea sancțiunilor împotriva Irakului (în august 1991 și în octombrie 1997), a cauzat reduceri importante ale

prețurilor internaționale ale țițeiului Brent, cu procente cuprinse între 25 și 55% , în primele 3 luni și respectiv 12 luni, după eliminarea embargoului.

Bibliografie

- Jackson, Lee (2013, September 3). *A Syrian Conflict Guide to Oil and Gas Stocks*. Union Bank of Switzerland, Zurich.
- Hamilton, James (2013, September 9). How events în Syria affect oil markets. *Global Energy News, Energy Voice*, London. Disponibil la: <http://oilprice.com/Energy/Crude-Oil/How-Events-in-Syria-Affect-the-Global-Oil-Markets.html>.
- Croft, Helima (2013, August 27). Why small producer Syria matters to oil markets. *Reuters*, Moscow. Disponibil la: <http://www.reuters.com/article/2013/08/27/us-syria-oil-factbox-idUSBRE97Q0JW20130827>.
- Nafeez, Ahmed, (2013, August 2013). Syria intervention plan fueled by oil interests, not chemical weapon concerns. *The Guardian*. Disponibil la: <http://www.theguardian.com/environment/earth-insight/2013/aug/30/syria-chemical-attack-war-intervention-oil-gas-energy-pipelines>.
- US Army RAND Corporation (2008). *Unfolding the future of the long war*. ISBN/EAN: 9780833046314 Document Number: MG-738-A; RAND ARROYO CENTER, SANTA MONICA CA, Series: Monographs.
- Kemp, Ted, El-Din, Yousef Gamal (2013 August). Syria conflict and the oil market: Worst and best scenarios. *CNBC.com*. New York. Disponibil la: <http://www.cnbc.com/id/100994327>.
- Cordesman, Anthony H, Gold Bryan (2013, July 22). *US and Iranian Strategic Competition: sanctions, energy, arms control and regime change*. Center for Strategic and International Studies (CSIS), USA. Disponibil la: http://csis.org/files/publication/130722_iransanctions.pdf
- Erdbrink, Thomas, Landler, Mark (2013, September 19). Iran said to seek a nuclear accord to end sanctions. *The New York Times*. Disponibil la: <http://www.nytimes.com/2013/09/20/world/middleeast/iran-said-to-seek-a-nuclear-accord-to-end-sanctions.html?pagewanted=all&r=0>.
- Hussein, Yadullah (2013, September 26). Iran's return to the oil market could send oil prices diving. *Financial Post*. Disponibil la: http://business.financialpost.com/2013/09/26/irans-return-to-the-oil-market-could-send-prices-diving/?_lsa=6bc9-fbaa
- Hargreaves, Steve (2013, September 5). Why Syria matters to oil markets. *CNN Money*. Disponibil la: <http://economy.money.cnn.com/2013/09/05/why-syria-matters-to-oil-markets/>